

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: GOEDKEURING BIJKOMENDE MIDDELEN IN HET KADER VAN DE
SUBSIDIEOPROEPEN WERKBAARHEIDSCHEQUE EN VERHOOGING KMO-P VOOR
HET JAAR 2022**

Samenvatting

Voorliggende nota stelt voor om, wegens succes en binnen de beschikbare budgetten, de middelen voor de werkbaarheidscheque (en de verhoging KMO-Portefeuille) voor het jaar 2022 uit te breiden met 1 miljoen euro.

Op 14 december 2018 sloten de Vlaamse Regering en Vlaamse sociale partners een akkoord over de principes en actielijnen voor een gezamenlijke aanpak van werkbaar werk. Het resultaat is het Actieplan werkbaar werk “Samen een versnelling hoger voor werkbaar werk”. De Vlaamse Regering en Vlaamse sociale partners zetten zo hun schouders onder meer werkbaar werk. Via dit gezamenlijk gedragen actieplan werkbaar werk wordt het thema verder op de agenda gezet en worden werkgevers, werknemers, zelfstandig ondernemers, ondernemingen, organisaties en sectoren geïnspireerd en ondersteund.

Een van de doelstellingen van het actieplan is om ondernemingen aan te moedigen om werkbaar werk in hun eigen bedrijf in kaart te brengen. Hiertoe werd een maatregel opgezet in de vorm van de werkbaarheidscheque. Met de cheque kunnen ondernemingen een werkbaarheidsscan aankopen en/of begeleiding inkopen met als doel de werkbaarheid in de organisatie in kaart te brengen, een actieplan op te stellen en/of veranderingen in werkbaarheid op te volgen. Voor bedrijven die hun plafond binnen de KMO-Portefeuille bereikt hebben, zijn middelen vrijgemaakt voor een verhoging met maximum 5.000 euro voor acties rond werkbaar werk.

Op basis van gegevens van het RIZIV zijn er steeds meer werknemers en zelfstandige ondernemers thuis met een burn-out. Ook de cijfers naar aanleiding van de driejaarlijkse Werkbaarheidsenquête van de SERV/Stichting Innovatie en Arbeid bevestigen deze stijgende trend. Het is ook belangrijk dat werkgevers alert blijven voor burn-outsymptomen en inzetten op de werkbaarheid van jobs. Werkbaar werk is tevens één van de vier pijlers van het Werkgelegenheidsakkoord ‘Iedereen nodig, iedereen mee’ waarbij de sociale partners mensen duurzaam aan het werk willen houden. Het is daarom belangrijk dat ondernemingen en organisaties kunnen blijven ondersteund worden en financieel de nodige stimulans kunnen geboden worden om met het thema van werkbaar werk concreet aan de slag te gaan. Op basis van de projectaanvragen en het gebruik van de cheque wordt aangetoond dat dit nodig is.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSVELD:

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsveld: 'Werk'

Strategische doelstelling 3: 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt'

Operationele doelstelling VI.3.1.: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen'

Inhoudelijk structuurelement: 'Duurzame Arbeidsmarkt'

Op 14 december 2018 kwamen de Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners tot een akkoord over een gezamenlijk actieplan werkbaar werk. Dit om het thema werkbaar werk op de agenda te houden en om werkgevers, werknemers, zelfstandig ondernemers, ondernemingen, organisaties en sectoren te inspireren en te ondersteunen.

Het actieplan bevat drie doelstellingen, waaraan telkens concrete acties worden gekoppeld:

- Kennis blijvend opbouwen en maximaal ontsluiten,
- Alle actoren enthousiasmeren,
- Iedereen aanzetten tot actie ("met z'n allen aan de slag").

De derde doelstelling 'met z'n allen aan de slag' wil ondernemingen aanmoedigen om werkbaar werk in kaart te brengen in hun organisatie. Hiertoe werd tijdelijk (gedurende drie jaar) een Werkbaarheidscheque gelanceerd waarmee ondernemingen een scan kunnen aankopen en/of begeleiding inkopen met als doel de werkbaarheid in de organisatie in kaart te brengen, een actieplan op te stellen, en/of veranderingen in werkbaarheid op te volgen. Voor bedrijven die hun plafond binnen de KMO-Portefeuille bereikt hadden, werd ook tijdelijk een verhoging toegestaan tot maximum 5.000 euro voor acties rond werkbaar werk.

In het kader van dit actieplan werden de subsidieoproepen 'Werkbaarheidscheque' en 'Verhoging KMO-Portefeuille', sinds mei 2019 tot eind december 2021, drie jaar gelanceerd. In het voorjaar van 2021 werd de balans van het actieplan werkbaar werk 'Samen een versnelling hoger voor werkbaar werk' opgemaakt. De ambities en acties uit dit actieplan kennen nog steeds een meerwaarde. Het huidige actieplan werkbaar werk blijft dan ook behouden en wordt verder uitgevoerd.

Sinds de lancering van beide maatregelen in 2019 heeft dit geresulteerd in 711 reeds uitgevoerde, 602 nog lopende en 85 recent ingediende projecten (stand van zaken 30/09/2022). Voor het jaar 2022 komt dit (tot op heden) neer op 435 ingediende projecten waarvan 344 projecten in uitvoering zijn. De overige projecten zijn ofwel negatief beslist (6 projecten) ofwel nog in besissing (85 projecten).

Beide maatregelen worden geoperationaliseerd vanuit het uitgavendecreet BO 2022 via een subsidieoproep.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 14 december 2018 sloten de Vlaamse Regering en Vlaamse sociale partners een akkoord over de principes en actielijnen voor een gezamenlijke aanpak van werkbaar werk. Het resultaat is het Actieplan werkbaar werk 'Samen een versnelling hoger voor werkbaar werk' waarin beide maatregelen staan opgenomen.

De subsidieoproepen werden telkens goedgekeurd op de Vlaamse Regering en dit op 3 mei 2019, 20 december 2019, 18 december 2020 en 17 december 2021.

Voorliggende nota betreft de vraag naar 1 miljoen euro aan bijkomende middelen voor aanvragen in het kader van de werkbaarheidscheque en verhoging KMO-Portefeuille voor het jaar 2022.

De Inspecteur van Financiën heeft gunstig advies gegeven op 14 november 2022

De Vlaamse Minister, bevoegd voor de begroting, zijn akkoord werd aangevraagd op 18 november 2022.

2. INHOUD

SUBSIDIEOPROEP 1: WERKBAARHEIDSCHEQUE

KADER OPROEP

Met deze subsidieoproep wensen we ondernemingen in Vlaanderen te stimuleren om de werkbaarheid voor de werknemers in kaart te brengen.

De Werkbaarheidscheque werd door de Vlaamse Regering ook in het jaar 2022 gecontinueerd. Binnen de Werkbaarheidscheque is een maximale subsidie voorzien van 10.000 euro per onderneming over de periode van dat jaar of tot de middelen op jaarbasis uitgeput zijn en dit ongeacht of de onderneming in de vorige jaren reeds drie maal beroep gedaan heeft op de Werkbaarheidscheque of het plafond van 10.000 euro bereikt heeft. Naast het toekennen van een subsidie wordt ook een private cofinanciering gevraagd om op die manier eigenaarschap van de begunstigden te creëren.

De cheques worden toegekend op het niveau van een onderneming en niet op het niveau van een vestiging.

Met deze cheque kunnen organisaties:

1. Een meting of scan aankopen om de werkbaarheidsgraad in de organisatie in kaart te brengen
2. En/of begeleiding inkopen bij het uitvoeren van een scan/meting,
3. Begeleiding kan ook inhouden
 - i. Rapporteren over de werkbaarheid
 - ii. Opstellen van een werkbaarheidsplan; toekennen van een prioritering aan de maatregelen of verbeterprojecten opgenomen in dit plan
 - iii. Monitoring en opvolging van de veranderingen op het vlak van werkbaar werk
4. Advies, begeleiding en opleiding inkopen, waarbij telkens aandacht moet zijn voor het psychosociaal welbevinden van de medewerkers, en dit voor:
 - a) Aanpassingen aan de werkpost en de arbeidsorganisatie, die ten goede komen van de werkbaarheid en de veiligheid van de werknemers, in de gewijzigde context ten gevolge van de Corona-pandemie
 - b) Competentieversterking noodzakelijk om te kunnen werken in een gewijzigde arbeidscontext

- c) Aanpak van een beleid rond het psychisch welbevinden en/of de mentale veerkracht/energie van werknemers (en werkgevers).

Het is daarbij aanbevolen om deze acties uit te rollen in navolging van het resultaat van een risicoanalyse en/of eerder uitgevoerde scan. De bovenstaande vier elementen kunnen gefinancierd worden, apart of gecombineerd.

INSCHATTING BUDGET

De inhoudelijke verruiming van de maatregel, de uitdagingen die de coronacrisis voor Vlaamse organisaties op vlak van werkbaar werk met zich meebrengt alsook het inzetten op diverse communicatieacties ter promotie van de cheque heeft geresulteerd in een stijgend aantal aanvragen in 2022 in vergelijking met de voorgaande jaren. De maatregel zit momenteel op volle kruissnelheid waardoor het goedgekeurd budget van 3 miljoen euro op vandaag zo goed als integraal is vastgelegd. Dat maakt dat er weinig tot geen budget meer beschikbaar is voor de werkbaarheidscheque (en de verhoging van de KMO-Portefeuille) tijdens de resterende maanden van 2022 terwijl de projectaanvragen blijven binnenkomen.

Op basis van gegevens van het RIZIV zijn er steeds meer werknemers en zelfstandige ondernemers thuis met een burn-out. Ook de cijfers naar aanleiding van de driejaarlijkse Werkbaarheidsenquête van de SERV/Stichting Innovatie en Arbeid bevestigen deze stijgende trend. Het is ook belangrijk dat werkgevers alert blijven voor burn-outsymptomen en inzetten op de werkbaarheid van jobs. Werkbaar werk is tevens één van de vier pijlers van het Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' waarbij de sociale partners mensen duurzaam aan het werk willen houden. Het is daarom belangrijk dat we ondernemingen en organisaties kunnen blijven ondersteunen en financieel de nodige stimulans kunnen bieden om met het thema van werkbaar werk concreet aan de slag te gaan. Op basis van de projectaanvragen en het gebruik van de cheque wordt aangetoond dat dit nodig is.

SUBSIDIEOPROEP 2: VERHOGING KMO-PORTEFEUILLE

KADER OPROEP

Met deze subsidieoproep stimuleren we KMO's in Vlaanderen om op een laagdrempelige manier rond werkbaar werk aan de slag te gaan. Met deze verhoging kunnen KMO's een premie krijgen voor het aankopen van advies of opleiding.

De verhoging KMO-P werd, net zoals de werkbaarheidscheque, verlengd door de Vlaamse Regering voor het jaar 2022. Binnen deze oproep kunnen KMO's, die hun plafond voor het jaar 2022 bij de KMO-Portefeuille bereikt hebben, beroep doen op een maximale subsidie van 5.000 euro voor acties in het kader van werkbaar werk. De verhoging kan enkel aangewend worden in het jaar waar het plafond bij de KMO-Portefeuille bereikt werd. Aanvragen binnen deze subsidieoproep zijn mogelijk tot de middelen voor deze maatregel op jaarbasis uitgeput zijn.

De verhoging KMO-P wordt toegekend op het niveau van een onderneming en niet op het niveau van een vestiging.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend besluit van de Vlaamse Regering heeft een budgettaire weerslag van 1 miljoen euro VAK voor het begrotingsjaar 2022. Dit voorgestelde bijkomende budget voor de subsidieoproepen Werkbaarheidscheque en Verhoging KMO-Portefeuille is reeds beschikbaar op begrotingsartikel JBO-1JDB2IC-WT, basisallocatie 1JD178. Het betreft hier dan ook geormerkte middelen voor deze beide subsidieoproepen. Er dient met andere woorden geen budget vrijgemaakt of gecompenseerd te worden.

De subsidieperiode in 2022 blijft ongewijzigd en loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022. Ingediende projecten hebben een maximale looptijd van 12 maanden.

In het kader van goed beheer en op basis van ervaring uit voorgaande jaren plannen we tevens om beide oproepen af te sluiten begin december 2022. Op die manier kunnen alle ingediende aanvragen nog verwerkt en vastgelegd worden op het budget van het jaar 2022. Dit zal ook gecommuniceerd worden op de website.

De aanrekening van deze subsidies gebeurt op het begrotingsartikel JBO-1JDB2IC-WT, basisallocatie JD178 'Werkbaar werk'.

De rechtsbasis voor het aanrekenen en uitbetalen werd voorzien in het uitgavendecreet 2022. Er werd daarbij een decreetbepaling ingeschreven (art. 18 JBO-1JDB2IC-WT 'Uitgaven voor acties in het kader van werkbaar werk'), die uitgaven voor acties in het kader van het actieplan werkbaar werk mogelijk maakt via een facultatieve subsidie. Na een positief advies van de inspectie van Financiën hieromtrent wordt de basisallocatie voor deze maatregelen verder gebruikt.

B. ESR-TOETS

ESR heeft geen impact op de uitvoeringsrekening van de begroting.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Beide subsidieoproepen worden opengesteld door de afdeling Europese programma's van het Departement Werk & Sociale Economie. De begunstigden kunnen hierop intekenen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te verlenen aan de bijkomende middelen in het kader van de subsidieoproepen Werkbaarheidscheque en de verhoging KMO-P voor 2022;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor Werk, te gelasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo BROUNS